

Ormoške ženske Ciril-Metodove podružnice, okrajni živinozdravnik g. Šerbec, občinski svetovalec g. Rakuša, kot zastopnik ormoškega mesta.

In tako je s končano slavnostjo društvo prestopilo v drugo polstoletje svojega delovanja, v katerem naj nadaljuje svoje organizatorsko in prosvetno delovanje z isto neupogljivo silo, z isto discipliniranostjo in z istim umevanjem kakor doslej, ter dviga z lastnimi uspehi uspehe šolstva, naše organizacije in narodne prosvete, katere želje mu je sporočil naš nadzornik g. Fleré.

+ KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. oktobra 1923 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju v Kamniku.

Otvoritev in poročila. Po otvoritvi in pozdravnem nagovoru tovariša predsednika Tomo Petrovca je predaval tovariš Janko Toman o pouku v 1. šolskem letu. O pokrajinski skupščini v Ptujju je poročal tovariš Ernest Tiran. Poročilo o učiteljskem kongresu v Ljubljani je oddal, ker se je že vse obravnavalo v »Učiteljskem Tovarišu«.

Pisanje dnevnika. Tovariš predsednik je prebral dopis okrajnega šolskega sveta z dne 10. avgusta 1923 št. 1357, v katerem se naznani društvu, da se opusti pisanje dnevnika sploh ne more dovoliti.

Slučajnosti. Na dnevni red je prišla tudi zadeva tovariša Rudolfa Kneza, nadučitelja v Št. Vidu pri Lukovici. Prošnja, da sme uporabljati šolsko sobo za vaje pevskega društva, je bila zavrnjena od višjega šolskega sveta in od ministrstva prosvete. Zato je sklenilo društvo, da se pošlje UJU, poverjeništvu Ljubljana, tozadeven predlog.

Šolanje otrok iz tujih okolišev. Tovariš Hiti, nadučitelj iz Doba je stavil glede šolanja otrok iz tujih okolišev tale predlog: Sprejem otroka iz sosednjega okoliša v šolo naj se dovoli le v soglasju, oziroma s pritrditvijo šolskega vodstva obvezne šole. Odločno ugodnejša pota in znatno krajša razdalja in dobrobit otroka naj bi bil navadno utemeljen vzrok, nikoli pa ne razlogi, ki bi stavili domačo šolo v slabo luč. V tem smislu naj se pošlje UJU, poverjeništvu Ljubljana, omenjeni predlog z dostavkom, da je treba paragraf 38. dok. š. in učen. reda utesniti s posebno odredbo ali predpisom v smislu preje povedanega odloka. UJU, poverjeništvu Ljubljana naj predloži predlog višjemu šolskemu svetu in ta pokrajinski vladi, oddelek za prosveto in vere.

Ponavljalna šola. Po zakonu so dolžni otroci hoditi v šolo od 6.—14. leta. Na bivšem Kranjskem so imeli dve zadnji šolski leti olajšavo, da so obiskovali tako imenovano ponavljalno šolo. Na podlagi par. 17. dež. zakona 29. aprila 1873, št. 21 zadnji odstavek je imel okrajni šolski svet dovoljenje, da se tudi v mestih in trgih odpuste otroci iz šole, ki so izpolnili dvajseto leto in so se šolskih predmetov popolnoma naučili. Seveda, to je veljalo v onih mestih in trgih, kjer je bila tri- ali večrazredna šola. Ta določba je dandanašnji nepotrebna, da se ne reče krivična. Veliko večrazrednih šol je tudi po velikih obrtniških vaseh, ki nimajo take pravice. Ali zna otrok — tržan — meščan, ki je obiskoval šestrazredno šolo več, kakor otrok, ki je prav tako in toliko razredov obiskoval slučajno v vasi. Prvi se lahko odveže šolskega obiska, drugi pa mora še dve leti obiskovati ponavljalno šolo. Kje je pravica?

Predlaga se, da naj se par. 17. dež. zakona z dne 29. aprila 1873 v toliko spremeni, da bode veljala olajšava za šolski obisk v mestih in trgih tako kakor na bivšem Štajerskem.

Sklenilo se je, da se vrši prihodnje zborovanje v Domžalah. Nato je tovariš predsednik zaključil zborovanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER je zborovalo dne 4. oktobra t. l. v šoli pri Kapeli v navzočnosti 35 članov. (Vzrok slabše udeležbe slabo vreme).

Poročevalca šolskih vrtov poročata, da nista mogla stopiti v funkcijo, ker ni nikogar, ki bi poravnal potne stroške.

Na vlogo Jugoslovanske gasilske zveze zadevajočo pripravo šolarjev za gasilstvo, zavzame članstvo odklanjajoče stališče. Vzroki: Primanjlovanje časa. Oddaljenost gasilskih domov od šole. Učiteljstvo ne more prevzeti odgovornosti za možne nezgode pri vajah ter smatra, da za donaganje vode in orodja ni treba posebnih vaj. Nadalje opozarja pri takih prilikah na pogosto nepriznane duha odraslih — kakobi se ista mogla tedaj zahtevati od otrok. Pri nočnih po-

žarih in v oddaljenih krajih pa deca ne more priti v poštev.

Uvedba Jedrinič: Druga srbohrvatska čitanka se odkloni, ker je iz metodičnih ozirov ne moremo uporabljati — govornih vaj ni — iz slovnice nič itd. Učiteljstvo želi vadnice po vzorcu Schreinerjevih nemških vadnic. Dokler se take ne uvedejo, seže po samopomoči.

Predavanje in poročila. Vseučiliški profesor g. dr. Franc Veber predava o temi »Moralno dobro in zlo«, za kar mu je članstvo iz srca hvaležno. — Tovariš predsednik poroča v glavnih potezah o delu in vtisih pokrajinske skupščine in kongresa.

Za prihodnje zborovanje priglasi tov. Horvatič kot odlomek iz srbohrvatske književnosti razpravo o Ivanu Mažuraničevem epu »Smrt Smail-Age-Čengića«. Prihodnje zborovanje bo dne 13. decembra t. l. ob 11. uri pri Sv. Križu.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je zborovalo 3. oktobra t. l. v Sv. Lenartu pri obilni udeležbi članov, 6 nenavzočih od 42 članov je bilo opravičenih.

Pevski zbor. Po pevski vaji, katere se polovica članov zavedno udeležuje v društvenem ponosu, otvoril predsednik sejo z laskavo pohvalo pevcem, spodbujajoč jih k nadaljevanju tega nadvse zvišanega složnega dela.

Društvene zadeve. Došle uradnosti, društvene zadeve se omenijo ter potrebno sklene, deloma se vzame na znanje posebno o častno uspeli ptujski II. naši skupščini in znamenitem državnem kongresu v Ljubljani. Obeh teh zborovanj se je naše društvo udeležilo z 10 člani.

Točnost članov. Blagajnik Rado Kovačič, društvena duša, prav vesel živi, ker terjatve več nobene ni, glavni blagajnik šele bo vesel, bo Kovačiču hvalo pel. Že par let ima naše društvo rekord s prvim izplačevanjem članarine.

Novi člani. Novim članom so se zglasili gg. tt. Vobovnik Elizabeta od Sv. Benedikta in Zigart Avgusta, Sv. Jurij v Slov. goricah, pozdravljajoč jih še posebej, se povabite v naš strnjen delokrog pedagoško-didaktičke planote in harmonične društvene sloge z enakimi pravicami in dolžnostmi. Mlad nov tovariš od Sv. Benedikta se vabi v naše društvo, predsednik ne trpi kontrabantov.

C. M. D. Zapisnik prečitan se odobri v celnem obsegu. O ustanovitvi CM. podružnice se je sklenilo, iste še letos oživiti, zaspale in na mejah nove osnovati. Duša jim naj bode učiteljstvo. Priporoča se otroke mejnih šol podpirati s šolskimi potrebščinami, kakor je Marija Snežna, Sv. Ana itd.

Predavanje tov. Slave Jakopca-Ličen »Laž doma in v šoli« je bilo prav zanimivo, temeljito, kako mučno mora mater biti, če jo otrok prepriča o laži. Za njen trud je tovarišica žela splošno priznanje.

Stanovske strokovne knjižice so se vse razprodale in denar drugi dan odpisal. — Po raznih internih denarnih sklepih se je zaključilo zborovanje z željo, na svidenje decembra v Sv. Lenartu v Slov. goricah.

BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 6. oktobra t. g. u Metliki. Skupščina je bila vrlo dobro posečena. U naše kolo došlo je više mladih sila, koje će među nama razviti veće delovanje i unesti više života. Osobitu pozornost na skupštini izazvali su dva naša miljenika, koji su dohrlili k nama iz Ljubljane i to: naš učiteljski prvak, viš. šol. nadz. E. Gangl, i »barjanska pečica« Franc Črnagoj, nadz. za šol. vrtove.

Predavanja. Nakon srdačnog pozdrava, bez ikakvih formalnosti primili smo se odmah ozbiljnog rada. Najpre nam je kol. F. Črnagoj održao vrlo zanimivo predavanje o vrtarstvu. Svoje predavanje razdelio je u dva dela. U prvom delu prikazao nam je idealnog vrtarara. Govorio nam je najviše iz svoga iskustva, zato smo ga napeto saslušali. Uverio nas je, kako bi mnogom i mnogom učitelju, koji ima zato smisla, volje i vremena, i mali vrtić uz mali rad, doneo mnogo lepih časova, a što je sada u vreme činov. bede još glavnije, lepi kapital.

U drugom delu praktično nam pokazao sve vrste cepljenja vrtaraka.

Celo je predavanje bilo vrlo zanimivo. Hvala Ti kolego!

Drugo je predavanje održao kol. S. Mrovlje. Govorio je o osnutku i organizaciji Ferijalnog saveza, obzirom na učiteljstvo. Prikazao nam je povest razvitka F. S. i borbu na ovogodišnjem kon-

gresu između Upravnog Odbora i Slovenaca i Hrvata. Predsednik je preporučio da se svi članovi našeg društva učlane u F. S.

Pre rastanka zahvalio se g. nadz. Gangl na iskazanim mu srdačnim simpatijama. Preporučio je svim prisutnim, neka svaki poradi za veličinu, čast i napredak našeg staleža!

Sve je učiteljstvo razgledalo izložbu voća u metliškoj osn. školi, a zatim se veselo razišlo puni lepih uspomena i novih osnova, sa pozdravom: Do vidova u Semiču 17. novembra!

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo dne 6. oktobra 1923 v Konjicah. Tov. predsednik je pozdravil med drugim tudi starega šolskega borca šolskega nadzornika in našega častnega člana tov. Jak. Jurka, ki se je zopet povrnil v naš okraj, nadalje nove članice tov.-ice Wieserjevo, Tomažičevo in Karbovo iz Konjic, Smerdeljevo iz Prihove in Stukeljevo iz Sv. Kunigunde, kot gosta pa tov.-ico Ramšakovo iz Keblija. Udeležba na zborovanju je bila prav dobra.

Poročila. Poročilo o pokrajinski skupščini v Ptujju sta podala tov. Strigl in Brglez, o glavni skupščini in o kongresu v Ljubljani pa je poročala tovarišica Drassalova.

Resolucije. Po rešitvi nekaterih internih društvenih zadev se je sprejela sledeča resolucija:

Da bodo šolski voditelji po novi službeni pragmatiki za svoje delo kot voditelji odškodovani, se prosi UJU pov. v Ljubljani, naj stori potrebne korake na merodajnem mestu, da določi ministrski svet v smislu člena 40. uradniškega zakona za nje posebne doklade. Po novi pragmatiki bodo šolski voditelji itak še s tem prizadeti, ker se jim bode vrednost naturalnega stanovanja od stanarine odračunila ter izplačevala samo razlika. Rvnotako se naj v smislu imenovanega člena priznajo posebne doklade strokovnemu učiteljstvu na meščanskih šolah, zavodih za slepe in gluhe in na kmetijsko, trgovsko in obrtno-nadaljevalnih šolah.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVOMEŠKI OKRAJ je zborovalo dne 2. oktobra t. l. v novomeški osnovni šoli. Udeležba: 49 članov(nic), ena se je oprostila.

Uvodoma je predsednik izrazil svoje obžalovanje nad učiteljskimi porazi. Proglasil je zborovanje za izredni občni zbor, ki je volil razsodišče, kamor so bili z vzklikom sprejeti: tov. Benedičič, predsednik; tov. Klemenčičeva, namestnica; tov. Ivanetič in Sušnikova, prisednika.

Kot zastopnik učiteljstva pri okrajnem šolskem svetu je poročal tov. Hočvar, da so se kljub protestom že zopet nastavile tri nekvalificirane učne moči. 2. Provizorna učna moč se ne sme sprejeti v drug okraj, če ni bila tu prej odpuščena iz službe. Nato je predlagal sledeče resolucije:

I. Protest proti ponovni nastavitvi pomožnih učnih moči in zahteva takojšnjega odpušta istih, ker imamo letos dovolj kvalificiranih moči.

II. Zahteva, da se izpraznjena stalna mesta v novomeškem okraju razpisujejo tudi v »Učiteljskem Tovarišu«.

III. Sklep, da se še letos opuste v I. šolskem letu tablice in se upeljuje »početnice«.

IV. Pospešitev izplačila novih prejemkov in vso pažnjo pri tem na poročence — državne nameščence — naj preskrbi UJU.

Tov. Kosec predlaga resolucijo:

V. Pri prošnjah za olajšave na šolskem obisku naj okrajni šolski svet upošteva tozadevna poročila šolskih voditeljev, nikakor pa ne dopusta dva- do trikratnega tedenskega obiska, ki nima zakonite podlage.

Vse resolucije so bile soglasno sprejete.

Ker je bila iste dni ravno sadna razstava na kmetijski šoli na Grmu, se je po-

dalo vse učiteljstvo tja. Ravnatelj kmetijske šole g. kmet. svetnik B. Skalický nam je dal strokovna navodila o sadnih vrstah, ki naj se sade na Dolenjskem, o obiranju in spravljaju sadja in smernice o sadni trgovini.

Strokovno predavanje je oživljala mestoma živalna debata.

Prihodnje zborovanje bo 7. decembra v Novem mestu.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ je zborovalo dne 4. oktobra t. l. v »Narodnem domu« v Mariboru ob prav povoljni udeležbi.

Tov. predsednica otvori zborovanje in se po pozdravu navzočim z navdušenimi besedami spominja rojstva prestolonaslednika.

Dopisi. Izmed došlih dopisov se prečita zahvala iz kabinetne pisarne na vdanostno brzojavko ob priliki praznovanja društvene 50letnice. — Z ozirom na okrožnice Učit. Fer. Saveza glede ustanovitve podružnice v okviru učiteljskega društva, se izvoli kot predsednik podružničnega odbora tov. Košutnik, kateremu naj javijo pristop k Savezu vsi, ki imajo za to veselje in smisel.

Po obravnavi ostalih dopisov je tov. nadzornik g. Lichtenwallner v daljšem govoru očrtal važnost nadaljnje izobrazbe učiteljstva ter priporočil pristop k Pedagoško-didaktičnemu krožku v Mariboru.

Poročilo o pokrajinski skupščini UJU v Ptujju je podal tov. Vauda. H koncu sta bila sprejeta nastopna poročevalčeva predloga:

I. Širši sosvet UJU naj prouči način priprave in nastopa skupnega učiteljskega pevskega zbora o priliki vsake pokrajinske skupščine. Učiteljsko društvo, v čegar okolišu namerava zborovati pokrajinska skupščina, naj bi tozadevno podpirala ostala učiteljska društva. Na ta način upamo prispevati k živalnosti vzporeda skupščine, poleg tega pa obenem preprečiti, da bi se, kot letos v Ptujju, prešlo preko petja državne himne na dnevni red. — 2. Širji sosvet UJU izvoli določiti, da se ob času volitev uprave UJU pri pokrajinskih skupščinah pomakne točka o volitvah med prve točke vzporeda delegacijskega zborovanja, ker zahteva tako važna točka sveže duševno in telesno ter polnoštevilno prisotnost zbranih delegatov-volilcev.

O učiteljskem kongresu UJU v Ljubljani je zanimivo poročala tov. predsednica.

Predavanje tov. Rozbauda: »Zvezdoznanstvo v osnovni šoli«. Navzoči so z zanimanjem sledili predavatelju, ki je podal mnogo uvaževanja vrednih migljajev, tičočih se pouka v zvezdoznanstvu ter nam pokazal mnogo učil lastnega izdelka.

Po obravnavi nekaterih internih društvenih zadev, se je dobro uspelo zborovanje zaključilo.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 1903.

RAZPIS.

Vsled ukaza višjega šolskega sveta z dne 4. septembra 1923, št. 9746 razpisujem nadučiteljsko službo na petrazredni osnovni šoli v Veliki Dolini, dve učiteljski službi za učitelje ter dve učiteljski službi za učiteljice na tej šoli.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati do

dne 18. novembra 1923

po predpisani službeni poti.

Okrajni šolski svet Krško,
dne 18. oktobra 1923.

Varujte otroke!

Če so razdrapani že Vaši živci, obranite pred tem vsaj deco! Otroci naj pijejo le „ŽIKO“!

Priporočamo tvrdko
Josip Petelinc
Ljubljana,
Sv. Petra nasip 7.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Najboljši šivalni stroji „GRITZNER“ v vseh opremah in sistemih, olje, igle, posamezni deli za šivalne stroje in kolesa, pnevmatika. Galanterije, modno blago, čipke, vezanine, gumbi, bombaži, I. M. C. prejica, pletenine, milo, jedilno orodje: alpaka, aluminium, palice in sploh vse potrebščine za šivilje, krojače črevljarje in sedlarje na malo in veliko. (Za šole znižane cene).